

Sv. Johanka z Arku

Draží bratři a sestry,

dnes bych rád mluvil o Johance z Arku, mladé světici z konce středověku, která zemřela v 19 letech roku 1431. Tato francouzská světice, citovaná několikrát v Katechismu katolické církve, je obzvláště blízká sv. Kateřině Sienské, patronce Itálie a Evropy, o níž jsem mluvil v jedné z předchozích katechezí. Jde totiž o dvě mladé ženy z lidu, laičky a zasvěcené panny; obě aktivní mystičky, žijící nikoli v klášteře, ale uprostřed nejdramatičtější reality církve a světa té doby. Jsou to patrně nejcharakterističtější postavy oněch „silných žen“, které koncem středověku beze strachu nesly velké světlo evangelia do složitých historických událostí. Mohli bychom je přiřadit ke svatým ženám, které zůstaly na Kalvárii poblíž ukřižovaného Ježíše a jeho matky Marie, zatímco apoštolové se rozutekli a samotný Petr jej třikrát zapřel. Církev v oné době prožívala hlubokou krizi velkého Západního schizmatu, které trvalo 40 let. Když roku 1380 umírá Kateřina Sienská, existoval jeden papež a jeden antipapež; když se roku 1412 narodila Johanka, byl jeden papež a dva antipapežové. Spolu s tímto vnitřním zraněním církve probíhaly nepřetržité bratrovražedné války mezi křesťanskými národy Evropy, z nich nejdramatičtější byla nekončící „Stoletá válka“ mezi Francií a Anglií.

Johanka z Arku neuměla číst, ani psát, ale lze ji poznat do hloubky její duše díky dvěma pramenům výjimečné historické hodnoty: díky aktům dvou procesů, které se jí týkaly. První je Proces odsouzení a obsahuje přepis dlouhých a četných výsledků Johanky během posledních měsíců jejího života (únor-květen 1431), a přináší slova samotné světice; a Proces anulace odsouzení, neboli rehabilitace, který obsahuje výpovědi přibližně 120 očitých svědků ze všech období jejího života.

Johanka se narodila v Domrémy, malé vesničce na hranicích mezi Francií a Lotrinskem. Její rodiče byli zámožnými zemědělci, kteří byli u všech známí jako

znamení křesťané. Od nich se jí dostane dobré náboženské výchovy, velmi ovlivněné spiritualitou Ježíšova jména, jak ji učil svatý Bernardin Sienský a v Evropě ji šířili františkáni. Se jménem Ježíš je vždy spojeno jméno Marie a proto je Johankina spiritualita na pozadí lidové zbožnosti hluboce kristocentrická a mariánská. Již od dětství v dramatickém kontextu války prokazuje velkou lásku a soucit s nejhudšími, nemocnými a trpícími.

Z jejích vlastních slov víme, že náboženský život Johanky zraje jako mystická zkušenost již od 13 let. Prostřednictvím „hlasu“ archanděla svatého Michaela se cítí povolána Pánem, aby zintenzivnila svůj křesťanský život a aby se osobně zasadila za osvobození svého lidu. Její bezprostřední odpovědí, jejím přitakáním je slib panenství a nový závazek ke svátostnému životu a modlitbě: každodenně se účastní mše, často koná zpověď a svaté přijímání a tráví dlouhé chvíle v tiché modlitbě před Křížem nebo obrazem Madony. Soucit a účast mladé francouzské venkovanky na utrpení jejího lidu byl ještě více posílen jejím mystickým vztahem k Bohu. Jeden z nejoriginálnějších aspektů svatosti této dívky je právě toto spojení mystické zkušenosti a politické mise. Po letech skrytého života a vnitřního zrání následuje krátké, ale intenzivní dvouleté období jejího veřejného života: rok aktivity a rok utrpení.

Počátkem roku 1429 se Johanka pouští do díla osvobození. Četná svědectví nám ukazují tuto mladou pouze 17 letou ženu jako osobnost velmi silnou a rozhodnou, schopnou přesvědčit nejisté a malomyslné muže. Překoná všechny překážky, setká se s Dauphinem, budoucím francouzským králem Karlem VII., který ji v Poitiers podrobí zkoušce před několika univerzitními teology. Jejich závěr je pozitivní. Neshledávají na ní nic špatného, vidí jenom dobrou křesťanku. 22. března 1429 nadiktuje Johanka důležitý dopis králi Anglie a jeho lidem, kteří okupují město Orleans. Nabízí v něm opravdový mír ve spravedlnosti mezi dvěma křesťanskými národy ve světle dvou jmen, Ježíše a Marie. Johanka je však odmítnuta a musí vstoupit do boje za osvobození města, ke kterému dojde 8. května. Dalším vrcholným momentem její politické činnosti je korunovace krále Karla VII. v Remeši 17. července 1429. Celý rok žije Johanka spolu s vojáky a plní mezi nimi skutečné evangelizační poslání. Četná jsou jejich svědectví o její dobrotě, odvaze a mimořádné cudnosti. Všichni ji nazývají i ona sama se označuje jako „la Pucelle“, tj. panna.

Utrpení Johanky začíná 23. května 1430, když padne do rukou svých nepřátel. 23. prosince je převezena do města Rouen, kde se koná dlouhý a dramatický Proces odsouzení, který začíná v únoru 1431 a končí 30. května jejím upálením. Je to velký a okázalý proces, kterému předsedají dva církevní soudci, biskup Pierre Cauchon a inkvizitor Jean le Maestre, ale ve skutečnosti je plně veden početnou skupinou teologů ze slavné pařížské univerzity, kteří se účastní procesu jako přísedící. Jsou to francouzští církevní hodnostáři, kteří přijali jiné politické rozhodnutí než Johanka, a mají a priori negativní úsudek o její osobě a jejím poslání. Tento proces je ořeznou stránkou dějin svatosti a také inspirativní stránkou tajemství církve, která je podle slov Druhého vatikánského koncilu „svatá a zároveň stále potřebuje očišťování“. Je to dramatický střet mezi světicí a jejími

soudci z řad církevních hodnostářů. Ti Johanku obžalují a soudí, až ji nakonec odsoudí jako heretičku a pošlou ji na úděsnou smrt upálením. Na rozdíl od svatých teologů, kteří dávali pařížské univerzitě lesk, jako sv. Bonaventura, sv. Tomáš Akvinský a bl. Duns Scotus, o kterých jsem mluvil v dřívějších katechezích, tito soudci byli teology, kterým chyběla láska a pokora k tomu, aby spatřili v této dívce působení Boží. Na mysl přicházejí Ježíšova slova, podle nichž jsou tajemství Boha zjevena těm, kdo mají srdce maličkových, přičemž zůstávají skryta učeným a vzdělaným, kteří nemají pokoru. Soudci Johanky tak byli radikálně neschopni ji pochopit a spatřit krásu její duše. Nevěděli, že odsuzují světici.

Odvolení Johanky k papežovu soudu 24. května je tribunálem odmítnuto. Ráno 30. května, obdrží svěťice ve vězení naposledy svaté přijímání a je okamžitě odvedena k popravě na náměstí starého tržiště. Prosi jednoho z kněží, aby držel před hranicí procesní kříž. Umírá, hledíc na Ukřižovaného Ježíše a pronášejíc hlasitě třikrát Ježíšovo jméno. Asi o 25 let později byl papežem Kalixtem III. otevřen Proces anulace a byl zakončen slavnostním výrokem, který prohlašoval její odsouzení za neplatné. Tento dlouhý proces shromáždil výpovědi svědků i úsudky mnoha teologů, všechny byly příznivé pro Johanku, vynesl na světlo její nevinnost a dokonalou věrnost církvi. Johanka z Arku byla kanonizována Benediktem XV. roku 1920.

Drazí bratři a sestry, jméno Ježíš, vzývané naší svěťicí až do posledních okamžiků jejího pozemského života, bylo jakýmsi nepřetržitým dechem její duše, tlukotem jejího srdce, středem celého jejího života. „Tajemstvím lásky Johanky z Arku“, která tolik nadchla básníka Charlese Péguy, je tato naprostá láska k Ježíši a k bližnímu v Ježíši a skrze Ježíše. Tato svěťice pochopila, že Láska objímá veškerou realitu Boha a člověka, nebe a země, církve a světa. Ježíš je v jejím životě vždycky na prvním místě, podle jejího vlastního výroku: „Nejprve sloužit našemu Pánu“. Milovat Jej, znamená vždycky poslouchat jeho vůli. S naprostou důvěrou a odevzdaností prohlašuje: „Svěřuji se Bohu, svému Stvořiteli, miluji Jej z celého srdce“. Slibem panenství zasvětila Johanka výlučným způsobem celou svoji osobu jediné Ježíšově Lásce: „učinila slib našemu Pánu, že bude bedlivě střežit panenství svého těla i své duše“. Panenství duše je stav milosti, nejvyšší a pro ni nejcennější životní hodnota. Je to dar Boží, který je třeba přijmout a střežit s pokorou a důvěrou. Týká se toho jeden z neznámějších textů z prvního Procesu: „Na otázku, zda ví, je-li v Boží milosti, odpovídá: »Nejsem-li v ní, kéž mě Bůh do ní uvede; jsem-li v ní, kéž mě v ní ráčí uchovat«“.

Naše svěťice prožívá modlitbu formou nepřetržitého dialogu s Pánem, který inspiruje i její rozhovor se soudci a dává jí pokoj a bezpečí. S důvěrou jej prosí: „Nejsladší Bože, prosím Tě pro čest Tvého svatého Utrpení, pokud mne miluješ, zjev mi, jak mám odpovědět těmto mužům církve“. Johanka rozjímá Ježíše jako „Krále nebe a země“. Takto také nechala zobrazit na svém praporci „Našeho Pána, který drží svět“, ikonu své politické mise. Osvobození jejího lidu je dílem lidské spravedlnosti, kterou Johanka koná v lásce a z lásky k Ježíši. Její svatost je krásným příkladem pro laiky zapojené v politickém životě, zejména uprostřed nejobtížnějších chvil. Víra je světlem, které řídí každé rozhodnutí, jak dosvědčuje

o století později další velký světec, Angličan Tomáš Morus. V Ježíši rozjímá Johanka také veškerou realitu církve: „vítěznu církev“ v nebi stejně jako „bojující církev“ na zemi. Podle jejích slov, „naš Pán a církve jsou jedno“. Toto tvrzení, citované Katechismem katolické církve, nabývá opravdu heroický ráz v kontextu Procesu odsouzení před jejími soudci, muži církve, kteří ji pronásledují a odsuzují. V Ježíšově lásce nalézá Johanka sílu milovat církve až do konce, i ve chvíli vlastního odsouzení.

Rád bych připomněl, že svatá Johanka z Arku měla velký hluboký vliv na jinou mladou světici z moderní doby: na Terezií od Dítěte Ježíše. Karmelitánka z Lisieux během naprosto odlišného života, který strávila v klášteře, pociťovala velkou blízkost Johanky, poněvadž žila v srdci církve a měla účast na utrpeních Krista za spásu světa. Církev je po Panně Marii obě prohlásila za patronky Francie. Svatá Terezie vyjádřila svou touhu zemřít jako Johanka s trojím vyslovením jména Ježíš, byla oživována toutéž velkou láskou k Ježíši a k bližnímu a žila v zasvěceném panenství.

Katecheze Benedikta XVI. na gen. audienci, aula Pavla VI.

Milí farníci, rybičky, přátelé radia Proglas a televize Noe,

předem Vám děkuji za všechny peněžní dary, které jste poskytli během minulého roku a po celé 15 leté vysílání „Radia Proglas“ a 5 letou činnost „Televize Noe“. Pán Bůh zaplatí.

Prosím o Vaši štědrou dlaň i pro tento rok 2011. Složenky pro obě stanice jsou ve složkách na nástěnce u zadního vchodu našeho farního hustopečského kostela. Během roku každý měsíc i já odesílám příspěvky od dárců složenkou v hromadném daru za každého dárce. Jsem kapr pro obě tyto stanice.

9612 Marie Majkusová, Poruba 2

Katechismus katolického náboženství ...

62. SVÁTOST STAVU MANŽELSKÉHO

193. Co je svátost stavu manželského?

Svátost stavu manželského je svátost, která posvěcuje katolického muže a ženu k nerozlučnému manželskému životu a dává jim nárok na zvláštní milosti k řádnému konání manželských povinností.

194. Kdo ustanovil stav manželský?

Manželský stav ustanovil Bůh již v ráji a Pán Ježíš jej povýšil pro pokřtěné na svátost.

195. Jak se uděluje svátost stavu manželského?

Svátost stavu manželského se uděluje takto: 1. Ti, kteří tuto svátost přijímají, vyslechnou kněžské napomenutí, aby spolu žili v lásce, věrnosti a manželské svornosti až do smrti; 2. přísahají před svým farářem a dvěma svědky, že se berou za manžely; 3. podají si pravé ruce a přijmou kněžské požehnání. Svátost manželství neuděluje kněz, ale snoubenci sobě navzájem.

196. Které milosti uděluje svátost stavu manželského?

Svátost stavu manželského rozmnožuje milost posvěcující a uděluje nárok na zvláštní milosti k řádnému konání manželských povinností.

197. Které jsou povinnosti manželů?

Povinnosti manželů jsou: 1. aby spolu žili v lásce, věrnosti a manželské svornosti až do smrti; 2. aby vychovávali své děti v báni Boží a pečovali také o jejich pozemské blaho.

Svátost manželství. - Manželství ustanovil Bůh v ráji slovy: „Rost'te, množte se, naplňte zemi... Proto opustí člověk otce svého i matku a přilne k manželce své, že budou dva tělem jedním.“ (Gn. 1, 28; 2, 24). Manželský sňatek se proto pokládal od nejstarších dob za důležitý a posvátný úkon:

„Jsme děti svatých, proto se nesmíme spojovat jako pohané, kteří Boha neznají.“ (Tob. 8, 5)

Manželství bylo ve Starém zákoně svazkem sice velmi vážným a posvátným, avšak svátost to ještě nebyla. Na svátost povýšil manželství teprve Pán Ježíš v Zákoně novém. Aby ukázal, jak je manželství důležité a posvátné, učinil svůj první zázrak na svatbě v Káně galilejské. Tím manželství také posvětil. Svátostnému sňatku se proto právem říká svatba. „Muži, milujte své manželky, jak i Kristus miloval Církev a vydal sebe samého v oběť za ni, aby ji posvětil.“ (Efes. 5, 25-26)

Pro katolické křesťany proto nestačí uzavřít manželství jen občanské, civilní. Církev žádá, aby věřící přijali od Církve i svátost stavu manželského. Ti, kteří tuto svátost přijímají, mají být v milosti posvěcující. Kdyby tuto svátost přijímali v těžkém hříchu, dopustili by se tím svatokrádeže.

Vždy pamatuj: Manželství ustanovil sám Bůh již v ráji a Pán Ježíš je povýšil na svátost. Manželství je tedy posvátné! Svatě proto smýšlej o manželství a jeho povinnostech. Jsou to povinnosti vážné, těžké a zodpovědné. Pomáhej v těchto povinnostech rodičům alespoň tím, že se za ně budeš vroucně modlit a je ochotně poslouchat.

63. SVÁTOSTNÉ MANŽELSTVÍ JE NEROZLUČITELNÉ

198. Kterými slovy zapověděl Pán Ježíš manželskou rozluku?

Manželskou rozluku zapověděl Pán Ježíš slovy: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuje!“ (Mat. 19, 6)

199. Co napsal svatý apoštol Pavel o rozvodu?

O rozvodu napsal svatý apoštol Pavel: „Manželům přikazuji nikoliv já, nýbrž Pán: Manželka ať se od svého muže neodlučuje! Odloučí-li se přece, ať zůstane neprovdaná, nebo ať se smíří se svým mužem! Také muž ať nepropouští svou manželku!“ (1. Kor. 7, 10-11)

Manželský rozvod. - Když světský úřad rozváže manželství a dovoluje sňatek nový, říká se tomu rozvod. Pokud jde o rozvázání občanského sňatku katolických křesťanů, Církev uznává tento rozvod. Katolický křesťan je však ve svém svědomí vázán nerozlučitelností svátostného manželství podle slov Pána Ježíše:

„Každý, kdo propustí svou manželku a bere si jinou, cizoloží, a kdo si bere propuštěnou od muže, cizoloží.“ (Luk. 16, 18) Svátostné manželství může být před Bohem rozloučeno jen smrtí jednoho z manželů.

Církevní manželský rozvod. - Někdy se však stane, že mezi manžely je řádný společný život velmi těžký, ba skoro nemožný. V takovém případě může postižený z manželů požádat církevní úřad, aby mohli žít od sebe odděleně.

Tomu se říká odluka. Odloučení od stolu a lože však zůstávají dále podle Církve manžely. To znamená: Žádný z nich nesmí za života druhého vstoupit do nového svátostného manželství. Možné je to teprve tehdy, až jeden z manželů zemře.

Protože manželství je svazkem církevně nerozlučným, má si každý a každá dobře rozmyslet, než se rozhodne vstoupit do stavu manželského. Nevstupuj ve sňatek příliš brzo, neposlouží to ani tvému zdraví ani tvému štěstí. Oči příliš mladých lidí vidí jen růže, ale nevidí trny. Když pak přijde rozčarování ve střízlivém denním životě, bývá již pozdě. Proto nespěchej, je to krok na celý život buď šťastný nebo nešťastný. Až se budeš muset i ty jednou rozhodnout, nehleď jen na majetek a krásu, ale především na řádný křesťanský život toho, koho si chceš vzít. „Kdo se žení pro statek, ten přichází ve zmatek, kdo pro krásu, ta trvá do času, kdo pro ctnost, ta trvá na věčnost.“ Před svým rozhodnutím nejen o tom mnoho přemýšlej, ale rad' se také s rodiči a se zpovědníkem a dbej na rady starších a zkušených lidí. Modlívej se o osvětlení k Duchu Svatému a pros o pomoc Pannu Marii - Matku dobré rady.

64. PŘÍPRAVA NA ŠŤASTNÉ MANŽELSTVÍ

200. V čem spočívá příprava na šťastné manželství?

Příprava na šťastné manželství záleží v tom: 1. aby si oba dobře rozmysleli, hodili se k nerozlučnému svazku; 2. aby žili mravně čistě; 3. aby obnovili své náboženské vědomosti a hodně přijali svátost pokání a svátost oltářní.

201. Kdy je dovolena známost?

Známost je dovolena, když je pro manželství, čistá a veřejná.

Známost. - Jen ten bude šťasten ve stavu manželském, koho Bůh k tomuto stavu určil. Do stavu manželského volá Bůh toho, komu dal k tomu náklonnost a schopnosti. Kdo je ve věku, kdy může pomýšlet na manželství, má nejprve dobře poznat osobu, se kterou chce uzavřít manželský sňatek. Je to důležité, aby se mohli oba přesvědčit, zdali se k sobě hodí pro šťastný společný manželský život. Takoví mají právo mít spolu známost. Známost je dovolena, když je pro manželství. To znamená, že mají právo spolu chodit nikoliv pouze pro zábavu, nýbrž proto, aby poznali, zda se hodí k manželskému životu. Kdyby ještě nemohli myslet na brzký manželský sňatek, pak nemají právo spolu udržovat známost. Známost, v níž je předem vyloučena možnost manželství, je nedovolená a stává se hříšnou.

Známost má být čistá, to znamená, že oba si mají zachovat neporušenou mravní čistotu a chránit se všeho, co by bylo proti studu a mravní čistotě. Jen čistá známost může být dobrou přípravou na šťastné manželství. Známost má být

veřejná, to znamená, že o jejich známosti mají vědět rodiče a nemají se spolu tajně scházet o samotě nebo za tmy. Je-li známost takovým způsobem veřejná, pak snadněji zůstává také čistá.

Zasnoubení a svatba. - Když si vzájemně slíbí manželství, jsou spolu zasnoubeni a říká se jim snoubenci. Zasnoubení nemá být lehkomyšlné. Má k němu dojít teprve po zralé úvaze, po poradě s rodiči, popřípadě se zpovědníkem a po zbožné modlitbě. Kdo by zasnoubení lehkomyšlně zrušil, dopustil by se tím těžkého hříchu. Jen tehdy by směl zasnoubení zrušit, kdyby měl k tomu velmi vážné důvody. Avšak snoubenci mají právo spolu žít jako manželé teprve tehdy, až jsou k tomu oprávnění platným přijetím svátosti manželství.

Když se rozhodli vstoupit spolu do stavu manželského, domluví si přijetí svátosti stavu manželského u svého faráře. Zajdou k němu s dvěma svědky. Ten vyšetří, zdali nic nebrání zamýšlenému církevnímu požehnání sňatku a zdali tak činí dobrovolně. A sepíše o tom protokol.

Snoubenci si zopakují katechismus, aby obnovili své náboženské vědomosti. Potřebují to k tomu, aby nejen sami křesťansky žili, ale dovedli v tomto duchu také vychovávat své děti. Před přijetím svátosti manželství přistupují ke sv. zpovědi a ke sv. přijímání, aby byli v milosti posvěcující. Při té příležitosti se doporučuje vykonat životní zpověď. Je přáním Církve, aby svátost stavu manželského byla přijímána dopoledne ve spojení se mší svatou, neboť novomanželům se dává při této mši svaté zvláštní požehnání.

Kdo chce být knězem, přihlásí se do semináře, kde musí mnoho studovat, modlit se, cvičit v ctnostech, zvláště ve zbožnosti a mravní čistotě, přijímat svátosti, aby se co nejlépe připravil na kněžské povolání. Podobně kdo chce žít ve stavu manželském, má se učit svědomitě všemu, co bude potřebovat v manželství. Má se mnoho modlit, cvičit v ctnostech, zvláště ve zbožnosti, obětavosti, trpělivosti, mravní čistotě, má často přijímat svátosti, aby co nejlépe dovedl vykonávat povinnosti stavu manželského. Na svaté manželství jen svatě se připravovat!

A co nás čeká...

- Zveme všechny děti na zkoušku malé školy ve čtvrtek 3. února v 16:00 hodin na faru do Hustopeč. Přijďte si zazpívat se svými kamarády.
- Kdo by měl zájem zúčastnit se „Blahořečení papeže Jana Pavla II.“ v termínu 30. 4. – 2. 5. 2011, může se přihlásit u cestovní kanceláře MIKLAS TOUR, která tento zájezd pořádá (více informací na stránkách www.miklastour.cz).
- Nabízíme nadaným žákům 7. a 9. tříd základních škol studium na Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži. Je to církevní střední škola zaměřená na výchovu a výuku v křesťanském duchu a kvalitně připravuje studenty ke studiu na všech typech vysokých škol. Bližší informace na: www.agkm.cz.
- V tomto týdnu budu navštěvovat nemocné.

POŘAD BOHOSLUŽEB 30. 1. – 6. 2. 2011:

Den	Liturgická oslava	Místo	Čas	Úmysl mše svaté
Neděle 30. 1.	4. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	Hustopeče	8:00	za Anežku Šindlerovou, mža, mžku, snachu a DO
		Černotín	9:30	za + Stanislava Podzemného, ž a + r a DO
		Bělotín	11:00	za farníky
Pondělí 31. 1.	Sv. Jana Boska, kněze	Hustopeče	16:30	za Annu Jamborovou, mža a jejich rod
Středa 2. 2.	Uvedení Páně do chrámu, svátek	Hustopeče	14:00	pohřeb Ladislav Chyla
		Černotín	16:00	za + Ant. Alána, rod a ž a + r
		Špičky	17:00	za Antonii Pavlišťíkovou, mža a DO
Čtvrtek 3. 2.	Sv. Blažeje, biskupa, mučedníka	Bělotín	16:30	za V. Dvorského, mžku a ž r
Pátek 4. 2.		Hustopeče	16:30	za Štěpánku Těšickou, 2 syny, DO a ž r
Sobota 5. 2.	Sv. Agáty, panny a mučednice	Černotín	17:00	za + Josefa Ryšku, ž a + r
Neděle 6. 2.	5. NEDĚLE V MEZIDOBÍ měsíční sbírka	Hustopeče	8:00	za farníky
		Špičky	9:30	za + Jiřího Trusinu, br, rod a ž a + r
		Bělotín	11:00	za + přítelkyně p. Hradilovou, Schönauerovou, Neštákovou a DO

V týdnu po 6. únoru mám dovolenou!

Telefon na faru: **581 626 040**